

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

11. srpnja 2024.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Slobodno kretanje kapitala – Platne usluge na unutarnjem tržištu – Direktiva 2007/64/EZ – Pojam ‚platni instrument‘ – Punomoć opunomoćenika koji djeluje u ime vlasnika računa – Preslika punomoći ovjerene apostilom – Članci 54. i 59. – Suglasnost za izvršenje platne transakcije – Pojam ‚ovjera‘ – Neodobrena platna transakcija – Odgovornost pružatelja platnih usluga za te transakcije – Teret dokazivanja”

U predmetu C-409/22,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Apelativni sud – Sofija (Žalbeni sud u Sofiji, Bugarska), odlukom od 9. lipnja 2022., koju je Sud zaprimio 21. lipnja 2022., u postupku

UA

protiv

„Eurobank Bulgaria” AD

SUD (peto vijeće),

u sastavu: E. Regan, predsjednik vijeća, Z. Csehi (izvjestitelj), M. Ilešič, I. Jarukaitis i D. Gratsias, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: R. Stefanova-Kamisheva, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 28. rujna 2023.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za osobu UA, V. B. Hambarzhiev i I. S. Velinova, *advokati*,
- za „Eurobank Bulgaria“ AD, K. S. Chuturkova, *advokat*,
- za bugarsku vladu, T. Mitova, R. Stoyanov i L. Zaharieva, u svojstvu agenata,
- za češku vladu, M. Smolek, J. Očková i J. Vlácil, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: bugarski

– za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju P. Pucciariella, *avvocato dello Stato*,

– za Europsku komisiju, G. Koleva i H. Tserepa-Lacombe, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 30. studenoga 2023.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4. točaka 19. i 23. Direktive 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu i o izmjeni direktiva 97/7/EZ, 2002/65/EZ, 2005/60/EZ i 2006/48/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 97/5/EZ (SL 2007., L 319, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 10., svezak 2., str. 172.), u vezi s njezinim člankom 59. stavkom 1.
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osobe UA, talijanskog državljanina i društva „Eurobank Bulgaria” AD, banke sa sjedištem u Bugarskoj (u daljnjem tekstu: Eurobank), u vezi s plaćanjem novčanih iznosa koji odgovaraju neodobrenim bankovnim transakcijama na sredstvima na bankovnom računu tužitelja u glavnom postupku kao i s naknadom imovinske štete prouzročene tim bankovnim transakcijama i primjenjivih zakonskih zatezних kamata.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 U skladu s uvodnom izjavom 33. trećom rečenicom Direktive 2007/64:
„Uvjeti ugovora koji se odnose na pružanje i korištenje platnog instrumenta čiji bi učinak posljedično povećao teret dokaza krivnje na potrošaču ili smanjio teret dokaza krivnje na izdavatelju moraju se smatrati ništavim i nevažećim.”
- 4 U članku 2. te direktive, naslovljenom „Područje primjene”, u stavku 1. propisivalo se:
„Ova se Direktiva primjenjuje na platne usluge pružene u [Europskoj] zajednici [...]”.
- 5 Članak 4. navedene direktive, naslovljen „Definicije”, glasio je kako slijedi:
„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:
[...]
3. ‚platna usluga’ znači poslovna aktivnost navedena u Prilogu;
[...]

5. ‚platna transakcija‘ znači čin polaganja, prijenosa ili podizanja novčanih sredstava koji inicira platitelj ili primatelj plaćanja bez obzira na osnovne obveze iz odnosa između platitelja ili primatelja plaćanja;

[...]

16. ‚nalog za plaćanje‘ znači uputa platitelja ili primatelja plaćanja njegovom pružatelju platnih usluga kojom se zahtijeva izvršenje platne transakcije;

[...]

19. ‚provjera autentičnosti‘ znači postupak koji pružatelju platnih usluga omogućuje provjeru upotrebe određenog platnog instrumenta, uključujući i njegova osobna sigurnosna obilježja;

[...]

23. ‚platni instrument‘ znači svaki personalizirani uređaj i/ili skup postupaka dogovorenih između korisnika platnih usluga i pružatelja platnih usluga koje korisnik platnih usluga koristi da bi inicirao nalog za plaćanje;

[...]”.

6 Članak 54. iste direktive, naslovljen „Suglasnost i povlačenje suglasnosti”, predviđao je:

„1. Države članice osiguravaju da se platna transakcija smatra odobrenom samo ako je platitelj dao suglasnost za izvršenje. Platitelj može odobriti platnu transakciju prije izvršenja platne transakcije ili, ako je tako dogovoreno između platitelja i njegovog pružatelja platnih usluga, nakon izvršenja platne transakcije.

2. Suglasnost za izvršenje platne transakcije ili niza platnih transakcija daje se u obliku koji je dogovoren između platitelja i njegovog pružatelja platnih usluga.

U nedostatku takve suglasnosti smatra se da platna transakcija nije odobrena.

3. Platitelj može povući suglasnost u svakom trenutku, ali najkasnije do trenutka neopozivosti iz članka 66. Suglasnost za izvršenje niza platnih transakcija također može biti povučena s učinkom da se sve buduće platne transakcije ne smatraju odobrenima.

4. Postupak za davanje suglasnosti ugovaraju platitelj i pružatelj platnih usluga”.

7 Članak 55. Direktive 2007/64, naslovljen „Ograničenja korištenja platnih instrumenta”, u stavku 1. predviđao je:

„U slučajevima kad se u svrhu davanja suglasnosti koristi određeni platni instrument, platitelj i pružatelj platnih usluga mogu dogovoriti ograničenje trošenja za platne transakcije izvršene preko tog platnog instrumenta.”

- 8 U skladu s člankom 58. te direktive, naslovljenim „Obavijest o neodobrenoj ili nepravilno izvršenoj platnoj transakciji”:

„Korisnik platnih usluga dobiva ispravak od pružatelja platnih usluga samo ako bez odgađanja obavijesti njegovog pružatelja platnih usluga o saznanju o bilo kakvim neodobrenim ili nepravilno izvršenim platnim transakcijama koje predstavljaju temelj za potraživanje, uključujući i potraživanje u skladu s člankom 75., najkasnije 13 mjeseci nakon datuma terećenja, osim kad mu, prema potrebi, pružatelj platnih usluga nije pružio ili stavio na raspolaganje informacije o toj platnoj transakciji u skladu s glavom III.”.

- 9 Članak 59. navedene direktive, naslovljen „Dokazi o provjeri autentičnosti i izvršenju platnih transakcija”, propisivao je:

„1. Države članice zahtijevaju da, u slučajevima kad korisnik platnih usluga negira da je odobrio izvršenu platnu transakciju ili tvrdi da transakcija nije pravilno izvršena, na njegovom pružatelju platnih usluga je da dokaže da je platna transakcija autentična, točno zabilježena te proknjižena te da na nju nije utjecao tehnički kvar ili neki drugi nedostatak.

2. Ako korisnik platnih usluga negira da je odobrio izvršenu platnu transakciju, korištenje platnog instrumenta koji je zabilježio pružatelj platnih usluga samo po sebi nije nužno dostatno kako bi se dokazalo da je platitelj odobrio platnu transakciju niti da je platitelj djelovao s namjerom prijevare ili da namjerno ili zbog krajnje nepažnje nije ispunio jednu ili više svojih obveza sukladno članku 56.”.

- 10 Člankom 60. te direktive, naslovljenim „Odgovornost pružatelja platnih usluga za neodobrene platne transakcije”, predviđalo se:

„1. Ne dovodeći u pitanje članak 58., države članice osiguravaju da u slučaju neodobrene platne transakcije pružatelj platnih usluga platitelja odmah nadoknadi platitelju iznos neodobrene platne transakcije te, prema potrebi, dovede terećeni račun za plaćanje u stanje na kojem bi bio da nije izvršena neodobrena platna transakcija.

2. Dodatna financijska naknada može se odrediti u skladu s pravom koje se primjenjuje na ugovor koji je zaključen između platitelja i njegovog pružatelja platnih usluga”.

- 11 Članak 86. Direktive 2007/64, naslovljen „Potpuno usklađivanje”, određivao je:

„1. Ne dovodeći u pitanje članak 30. stavak 2., članak 33., članak 34. stavak 2., članak 45. stavak 6., članak 47. stavak 3., članak 48. stavak 3., članak 51. stavak 2., članak 52. stavak 3., članak 53. stavak 2., članak 61. stavak 3 te članke 72. i 88. u mjeri u kojoj ova Direktiva sadrži usklađene odredbe, države članice ne smiju zadržati ili uvoditi druge odredbe osim onih koje su utvrđene ovom Direktivom.

[...]

3. Države članice osiguravaju da pružatelji platnih usluga ne odstupaju, na štetu korisnika platnih usluga, od odredbi nacionalnog prava kojima se primjenjuju ili koje odgovaraju odredbama ove Direktive osim ako to nije izričito predviđeno Direktivom.

Pružatelji platnih usluga mogu, međutim, odlučiti korisnicima platnih usluga pružiti povoljnije uvjete”.

Bugarsko pravo

- 12 U skladu s člankom 51. Zakona za platežnite usluge i platežnite sistemi ot 2009 g. (Zakon o platnim uslugama i platnim sustavima iz 2009.) (DV br. 23 od 27. ožujka 2009.) u verziji koja se primjenjuje na glavni postupak (u daljnjem tekstu: ZPUPS):

„1. Platna transakcija odobrava se ako je platitelj naredio platnu transakciju ili dao suglasnost za njezino izvršenje. U nedostatku takve suglasnosti smatra se da platna transakcija nije odobrena.

2. Platiteljevo odobrenje daje se prije izvršenja platne transakcije ili, ako su platitelj i njegov pružatelj platnih usluga tako dogovorili, nakon izvršenja platne transakcije”.

- 13 Članak 56. ZPUPS-a glasio je kako slijedi:

„1. Ako korisnik platne usluge tvrdi da nije odobrio izvršenje platne transakcije ili da platna transakcija nije pravilno izvršena, teret dokazivanja da je platna transakcija autentična, točno zabilježena i proknjižena te da na nju nije utjecao tehnički kvar ili drugi nedostatak snosi pružatelj platne usluge.

2. Provjera autentičnosti znači postupak koji pružatelju platnih usluga omogućuje provjeru zakonitosti upotrebe određenog platnog instrumenta, uključujući i njegova osobna sigurnosna obilježja [...]”.

- 14 Članak 57. stavak 1. ZPUPS-a određivao je:

„U slučaju neodobrene platne transakcije, pružatelj platnih usluga platitelja odmah nadoknađuje platitelju iznos te neodobrene platne transakcije i, ako je to primjenjivo, dovodi terećeni račun za plaćanje u stanje u kojem bi bio da nije izvršena neodobrena platna transakcija”.

- 15 Članak 58. stavak 2. ZPUPS-a određivao je:

„Platitelj snosi sve gubitke povezane s neautoriziranim platnim transakcijama ako ih je prouzročio prijevarom ili ako namjerno ili zbog krajnje nepažnje nije ispunio jednu ili više svojih obveza u skladu s člankom 53. U tim slučajevima platitelj snosi štetu bez obzira na iznos.”

- 16 Člankom 75. Zakona za zadalženijata i dogovorite (Zakon o obveznim odnosima i ugovorima) (DV br. 275 od 22. studenoga 1950.), u verziji primjenjivoj u glavnom postupku (u daljnjem tekstu: ZZD), određuje se:

„1. Ispunjenje obveze treba izvršiti vjerovniku ili bilo kome ovlaštenom od strane vjerovnika ili suda ili po zakonu. U protivnom, ono vrijedi samo ako je vjerovnik potvrdio ili iskoristio tu potvrdu.

2. Dužnik se oslobađa ako je u dobroj vjeri ispunio svoju obvezu prema osobi koja je, na temelju nespornih okolnosti, ovlaštena za primanje izvršenja. Stvarni vjerovnik ima pravo pokrenuti postupak protiv onoga koji je primio izvršenje. Izvršenje nesposobnom vjerovniku oslobađa dužnika ako je ono koristilo vjerovniku.

[...]”

- 17 Članak 422. Targovski zakona (Trgovački zakon) (DV br. 48 od 18. lipnja 1991.), u verziji primjenjivoj na glavni postupak, u stavku 3. predviđa:

„U slučaju gubitka, uništenja ili krađe izdane isprave o podnošenju, depozitar je dužan o tome odmah obavijestiti banku pisanim putem. Banka nije odgovorna ako je, prije primitka obavijesti, u dobroj vjeri isplatila iznos osobi koja na temelju nespornih okolnosti ima pravo primiti navedeni iznos”.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 18 Tužitelj u glavnom postupku i Eurobank sklopili su 22. studenoga 2017. ugovor o otvaranju tekućeg računa, kojim se potonji obvezao otvoriti i voditi račun u ime vlasnika računa na neodređeno vrijeme i pružati mu platne usluge. Tužitelj u glavnom postupku tvrdi da je u okviru svojih investicijskih projekata izvršio ukupno dvanaest prijenosa na svoj bankovni račun, na kojem je bio knjižen ukupan iznos od 999 860 eura.
- 19 Tužitelj u glavnom postupku tvrdi da ga je zaposlenik predmetne banke, kada je 6. veljače 2018. posjetio Eurobankovu agenciju s namjerom izvršavanja bankovne transakcije sa svojim sredstvima, obavijestio da je preostali iznos na njegovu računu samo 16 000 eura te mu je u tu svrhu dostavio izvadak s njegova bankovnog računa za razdoblje od otvaranja tog računa, odnosno od 22. studenoga 2017. do 6. veljače 2018. Tužitelj u glavnom postupku navodi da je tada saznao da je određeni MK, kojeg navodno ne poznaje, izvršio bankarske transakcije po njegovom računu sa šest različitih naloga za plaćanje, u ukupnom iznosu od 982 000 eura, predočivši presliku punomoći od 1. prosinca 2017., koju je navodno izdao talijanski javni bilježnik upisan u javnobilježničku komoru u Milanu (Italija) (u daljnjem tekstu: punomoć o kojoj je riječ u glavnom postupku).
- 20 Iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da presliku punomoći o kojoj je riječ u glavnom postupku tužitelj u glavnom postupku nije potpisao.
- 21 U tim je okolnostima tužitelj u glavnom postupku uputio, s jedne strane, obavijest Eurobanku 6. ožujka 2018. u pogledu nezakonitog prijenosa njegovih sredstava osobi MK te je zatražio da mu se potraživani iznos vrati na njegov bankovni račun. S druge strane, poslao je 8. ožujka 2018. presliku te obavijesti Balgarskoj narodnoj banki (BNB, Bugarska narodna banka). Naposljetku je predmetnom talijanskom javnom bilježniku uputio pisani zahtjev za pružanje informacija o punomoći o kojoj je riječ u glavnom postupku. Taj je javni bilježnik odgovorio da nije ni sastavio ni ovjerio nikakvu punomoć u ime osobe MK kojom bi potonji imao ovlast za obavljanje transakcija na bankovnim računima tužitelja u glavnom postupku te je dodao da je punomoć o kojoj je riječ u glavnom postupku „izvjesno ‚krivotvorina’”. Navedeni javni bilježnik također je obavijestio tužitelja u glavnom postupku da je 20. veljače 2018. elektroničkom poštom zaprimio zahtjev za potvrdu valjanosti punomoći o kojoj je riječ u glavnom postupku od zaposlenika Eurobanka. U svojem odgovoru na tu elektroničku poštu naglasio je da tu punomoć treba smatrati „krivotvorinom” te je sutradan obavijestio javnobilježničku komoru u Milanu o korištenju „lažne punomoći”.
- 22 Tužitelj u glavnom postupku ističe da su zaposlenici Eurobanka postupali s teškom nepažnjom time što su osobi MK omogućili da raspolaze sredstvima koja su na njegovu bankovnom računu bila dostupna na temelju nezakonite punomoći s obzirom na to da tužitelj u glavnom postupku nije potpisao tu punomoć.

- 23 Eurobank tvrdi da je 22. studenoga 2017., kada je tužitelj u glavnom postupku otvorio svoj tekući račun u jednoj od njegovih agencija, zaposlenik agencije shvatio da on namjerava ovlastiti punomoćnika za raspolaganje tim računom. Zbog međunarodnih transakcija koje je trebao obavljati na navedenom računu i radi osiguranja pristupa na daljinu i kontrole kretanja novčanih iznosa na istom računu, tužitelju u glavnom postupku ponuđene su internetske bankarske usluge, sustav za slanje obavijesti tekstualni porukama (SMS) i debitna kartica, ali on je odbio koristiti se tim uslugama.
- 24 Eurobank ne osporava činjenične elemente koje navodi tužitelj u glavnom postupku. Međutim, navodi da je osoba MK predmetnom zaposleniku banke najprije 15. prosinca 2017., a zatim prilikom svakog platnog naloga dostavila presliku punomoći od 1. prosinca 2017., koju je talijanski javni bilježnik ovjerio kao istovjetnu izvorniku 5. prosinca 2017. Ta preslika sadržavala je apostilu koju je izdalo nadležno tijelo, odnosno Sostituto Procuratore della Repubblica Italiana (zamjenik državnog odvjetnika Talijanske Republike), a obje je s talijanskog jezika na bugarski jezik preveo sudski tumač.
- 25 Eurobank priznaje da je 20. veljače 2018. pitao tog javnog bilježnika je li punomoć o kojoj je riječ u glavnom postupku bila pravilno sastavljena i upisana u njegov javnobilježnički registar, ima li javnobilježnička preslika te punomoći istu pravnu snagu kao i sama punomoć i je li bilo uobičajeno izdati takve preslike, pri čemu mu je poslao skeniranu presliku predmetne punomoći. Navedeni javni bilježnik odgovorio je, a da pritom nije dao precizan i jasan odgovor na pitanja koja su mu tako postavljena, da je dokument predložen Eurobanku „krivotvorina”.
- 26 Eurobank je 27. veljače 2018. elektroničkom poštom uputio pisani zahtjev Sostituto Procuratoreu della Repubblica Italiana (zamjenik državnog odvjetnika Talijanske Republike), koji je javnobilježničku presliku punomoći o kojoj je riječ u glavnom postupku ovjerio svojim potpisom i apostilom. U odgovoru na taj zahtjev Eurobank je primio službenu potvrdu od Procure di Monza (Ured državnog odvjetnika u Monzi, Italija) da je apostila koja se nalazi na preslici te punomoći izdana 12. prosinca 2017. pravovaljana.
- 27 Sofijski gradski sud (Gradski sud u Sofiji, Bugarska) prihvatio je zahtjeve tužitelja u glavnom postupku na temelju ZPUPS-a. Taj je sud presudio da je banka u načelu odgovorna za neodobrene transakcije, osim ako njihovo izvršenje nije rezultat toga da vlasnik računa nije ispunio svoje obveze namjerno ili iz krajnje nepažnje, u kojem se slučaju potonjem ne vraća predmetna transakcijska vrijednost, bez obzira na njezin iznos. Prema mišljenju navedenog suda, s obzirom na to da tuženik u glavnom postupku nije ni istaknuo ni dokazao postojanje takvog postupanja tužitelja u glavnom postupku, nije bilo potrebno ispitati navode tuženika u glavnom postupku koji se odnose na njegovu eventualnu dobru vjeru.
- 28 Eurobank je pobijao prvostupanjsku presudu pred Apelativen sadom – Sofija (Žalbeni sud u Sofiji, Bugarska), koji je sud koji je uputio zahtjev.
- 29 S obzirom na članak 86. Direktive 2007/64, koji određuje mjeru u kojoj se tom direktivom provodi potpuno usklađivanje, sud koji je uputio zahtjev pita se može li se, u slučaju da je pružatelj platnih usluga postupao u dobroj vjeri i da je platni instrument koji mu je podnesen formalno zakonit, primijeniti članak 75. stavak 2. ZZD-a u okolnostima iz glavnog postupka. U skladu s tom odredbom, dužnik se oslobađa obveze ako je u dobroj vjeri ispunio svoju obvezu prema osobi za koju se čini da je na temelju nespornih okolnosti ovlaštena za primanje činidbe.

- 30 Osim toga, sud koji je uputio zahtjev ističe da punomoć o kojoj je riječ u glavnom postupku predstavlja presliku izvornika predmetne punomoći koja sadržava javnobilježničku ovjeru potpisa opunomoćitelja na kojoj je otisnuta apostila. Na temelju članka 2. Konvencije kojom se ukida zahtjev zakonodavstva o stranim javnim ispravama, sklopljene u Haagu 5. listopada 1961. (u daljnjem tekstu: Haška konvencija), legalizacija dokumenata apostilom obuhvaća formalnost kojom se potvrđuje autentičnost potpisa i svojstvo u kojem je djelovao potpisnik isprave, odnosno u ovom slučaju javni bilježnik.
- 31 Osim toga, sud koji je uputio zahtjev smatra da, s obzirom na to da takva punomoć ovlašćuje opunomoćenika da raspoláže sredstvima dotičnog bankovnog računa, ona se može kvalificirati kao „platni instrument” u smislu članka 4. točke 23. Direktive 2007/64 jer je ta punomoć dio postupka koji korisnik platnih usluga koristi kako bi inicirao nalog za plaćanje.
- 32 Taj sud također naglašava da, kako bi bila odobrena, platna transakcija mora biti izvršena na temelju suglasnosti platitelja u skladu s člankom 54. stavkom 1. te direktive. Prema mišljenju navedenog suda, taj zahtjev suglasnosti pretpostavlja podnošenje dokaza o svojstvu autora izjave o namjeri koju potvrđuje nalog za plaćanje, pri čemu je taj dokaz vezan uz provjeru autentičnosti platne transakcije, odnosno postupak kojim se pružatelju platnih usluga omogućuje provjera upotrebe određenog platnog instrumenta, uključujući njegova osobna sigurnosna obilježja.
- 33 Osim toga, isti sud ističe da je, na temelju članka 59. navedene direktive, teret dokazivanja potvrde autentičnosti platne transakcije na predmetnom pružatelju platnih usluga. U ovom slučaju, ako Eurobank dokaže da je provjerio autentičnost predmetnog platnog instrumenta tako što je utvrdio pravilnost punomoći o kojoj je riječ u glavnom postupku, tada bi se dokazala suglasnost platitelja, a platne transakcije izvršene tim instrumentom smatrale bi se „odobrenima” u smislu članka 54. iste direktive.
- 34 U tim okolnostima Apelativen sad – Sofija (Žalbeni sud u Sofiji) odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Je li punomoć, kojom opunomoćenik u ime platitelja na temelju naloga za plaćanje raspoláže njegovom imovinom, platni instrument u smislu članka 4. točke 23. [Direktive 2007/64]?
 2. Je li apostila koju je stavilo inozemno nadležno tijelo u skladu s [Haškom konvencijom] dio postupka provjere autentičnosti i u pogledu platnog instrumenta i u pogledu platne transakcije u smislu članka 4. točke 19. u vezi s njezinim člankom 59. stavkom 1.?
 3. Ako je platni instrument (uključujući onaj kojim se treća osoba ovlašćuje da raspoláže imovinom u platiteljevo ime) pravilan u formalnom smislu (odnosno u pogledu izvanjskog oblika), može li nacionalni sud smatrati da je platna transakcija odobrena, odnosno da je platitelj pristao na njezino izvršenje?”

Prethodna pitanja

Prvo pitanje

- 35 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti želi doznati treba li članak 4. točku 23. Direktive 2007/64 tumačiti na način da punomoć kojom vlasnik bankovnog računa ovlašćuje opunomoćenika da nalogom za plaćanje raspolaže imovinom na tom računu predstavlja „platni instrument” u smislu te odredbe.
- 36 Kako bi se odgovorilo na to pitanje, najprije valja podsjetiti na to da u skladu s ustaljenom sudskom praksom, radi utvrđivanja dosega neke odredbe prava Unije, treba uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i kontekst u kojem se nalazi te ciljeve propisa kojeg je ona dio (presuda od 13. srpnja 2023., *G GmbH*, C-134/22, EU:C:2023:567, t. 25. i navedena sudska praksa).
- 37 Članak 4. točka 23. Direktive 2007/64 u smislu te direktive pojam „platni instrument” definira se kao „svaki personalizirani uređaj i/ili skup postupaka dogovorenih između korisnika platnih usluga i pružatelja platnih usluga koje korisnik platnih usluga koristi da bi inicirao nalog za plaćanje”.
- 38 Iz njezina teksta proizlazi da se tom odredbom razlikuju dvije kategorije platnih instrumenata. Riječ je, s jedne strane, o personaliziranim uređajima. Prema sudskoj praksi, kako bi se kvalificirao kao personaliziran, platni instrument treba omogućiti pružatelju platnih usluga da provjeri je li nalog za plaćanje inicirao korisnik koji je za to ovlašten (presude od 9. travnja 2014., *T-Mobile Austria*, C-616/11, EU:C:2014:242, t. 33. i od 11. studenoga 2020., *DenizBank*, C-287/19, EU:C:2020:897, t. 70.).
- 39 S druge strane, pojam „platni instrument” obuhvaća i sve postupke dogovorene između korisnika platnih usluga i pružatelja platnih usluga.
- 40 Osim toga, važno je naglasiti da provedba tog personaliziranog uređaja i/ili skupa postupaka mora sama po sebi omogućiti iniciranje naloga za plaćanje. U tom pogledu, iz teksta članka 55. do 57. Direktive 2007/64 proizlazi da „platni instrument” izdaje i stavlja na raspolaganje korisniku platnih usluga njegov pružatelj platnih usluga. Osim toga, u skladu s člankom 2. stavkom 1. te direktive, u vezi s njezinim člankom 4. točkama 3. i 5. njezina priloga, navedena direktiva primjenjuje se na platne usluge koje obuhvaćaju sve poslovne aktivnosti navedene u tom prilogu, osobito izdavanje i/ili stjecanje platnih instrumenata.
- 41 U ovom se slučaju ne može smatrati da posebna i izričita punomoć vlasnika bankovnog računa sastavljena u korist opunomoćenika, koja potonjeg ovlašćuje da izvršava transakcije na tom računu i time uspostavlja isključivo pravnu vezu između vlasnika tog računa i njegova opunomoćenika, poput punomoći o kojoj je riječ u glavnom postupku, sama po sebi može inicirati nalog za plaćanje u smislu članka 4. točke 23. Direktive 2007/64.
- 42 Slijedom toga, punomoć poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, kojom vlasnik bankovnog računa jednostrano ovlašćuje svojeg opunomoćenika da u njegovo ime raspolaže imovinom, ne predstavlja uzeta zasebno „platni instrument” u smislu članka 4. točke 23. Direktive 2007/64.

- 43 S obzirom na navedeno, iz pojašnjenja suda koji je uputio zahtjev proizlazi da su u okolnostima glavnog postupka opći uvjeti ugovora o otvaranju tekućeg računa sklopljenog 22. studenoga 2017. između Eurobanka i tužitelja u glavnom postupku izričito predviđali mogućnost da tim računom upravlja opunomoćenik ovlašten ovjerenom javnobilježničkom punomoći koja sadržava izričitu izjavu volje za raspolaganje sredstvima navedenog računa.
- 44 Podložno provjerama koje mora izvršiti sud koji je uputio zahtjev, jasno je dakle da, u okolnostima poput onih u glavnom postupku, zajedničko korištenje takve punomoći i naloga za plaćanje koje je izdao opunomoćenik imenovan u toj punomoći može biti dio „skupa postupaka” dogovorenih između korisnika platnih usluga i pružatelja platnih usluga, koje taj korisnik može koristiti da bi inicirao nalog za plaćanje u smislu članka 4. točke 23. Direktive 2007/64.
- 45 Slijedom toga, valja utvrditi, kao što je to u biti istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 49. do 51. svojeg mišljenja, da punomoć koju je izdao vlasnik bankovnog računa, povezana s nalogom za plaćanje koji je izdao opunomoćenik imenovan u toj punomoći, može biti dio skupa postupaka dogovorenih između pružatelja platnih usluga i korisnika tih usluga za iniciranje platnog naloga u smislu navedene odredbe.
- 46 U tom pogledu valja još naglasiti da ugovorna odredba koja dopušta korištenje punomoći u okviru skupa postupaka koji čine platni instrument ne može umanjiti visoku razinu nadzora odobrenja platne transakcije koju ima pružatelj platnih usluga. U okviru tog nadzora od tog pružatelja usluga može se, među ostalim, tražiti da s obzirom na primjenjiva nacionalna pravila provjeri dokaznu vrijednost punomoći i identitet osobe koja se predstavlja kao opunomoćenik pozivajući se na tu punomoć kako bi inicirala nalog za plaćanje.
- 47 S obzirom na prethodno navedeno, na prvo pitanje treba odgovoriti tako da članak 4. točku 23. Direktive 2007/64 valja tumačiti na način da punomoć kojom vlasnik bankovnog računa ovlašćuje opunomoćenika da na temelju naloga za plaćanje raspolaže njegovom imovinom na tom računu sama po sebi ne predstavlja „platni instrument” u smislu te odredbe. Međutim, „platnim instrumentom” može se smatrati skup postupaka dogovorenih između vlasnika tog računa i pružatelja platnih usluga koji opunomoćeniku imenovanom u takvoj punomoći omogućuje iniciranje naloga za plaćanje s navedenog računa.

Drugo i treće pitanje

- 48 Najprije treba podsjetiti na to da je u okviru postupka suradnje između nacionalnih sudova i Suda, na Sudu da nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji će mu omogućiti da riješi spor koji se pred njim vodi. U tom smislu Sud mora, ako je to potrebno, preoblikovati postavljena pitanja (presuda od 25. siječnja 2024., Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova i dr., C-58/22, EU:C:2024:70, t. 44. i navedena sudska praksa). Osim toga, od Suda se može tražiti da protumači odredbe prava Unije na koje se nacionalni sud nije pozvao u svojem pitanju, izuzimajući osobito iz obrazloženja odluke kojom se upućuje prethodno pitanje elemente prava Unije koje je potrebno tumačiti uzimajući u obzir predmet spora (vidjeti, u tom smislu, presudu od 5. prosinca 2023., Nordic Info, C-128/22, EU:C:2023:951, t. 99. i navedenu sudska praksu).
- 49 U ovom slučaju valja primijetiti da se u tekstu drugog pitanja osobito spominje Haška konvencija, čija stranka nije Europska unija i koja ne sadržava odredbu kojom se nadležnost dodjeljuje Sudu.

- 50 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, ovlast za davanje tumačenja u prethodnim odlukama, kako proizlazi iz članka 267. UFEU-a, odnosi se samo na pravila koja su dio prava Unije. Osobito, kada je riječ o međunarodnim ugovorima, neupitno je da su međunarodni ugovori koje je sklopila Unija sastavni dio pravnog poretka Unije te mogu biti predmet zahtjeva za prethodnu odluku. Nasuprot tomu, u okviru postupka povodom zahtjeva za prethodnu odluku Sud načelno nije nadležan za tumačenje međunarodnih ugovora koje su države članice sklopile s trećim državama (presuda 17. srpnja 2014., Qurbani, C-481/13, EU:C:2014:2101, t. 21. i 22. i navedena sudska praksa).
- 51 Sud je samo onda i utoliko nadležan za tumačenje takve konvencije koju Unija nije sklopila ako i ukoliko je Unija preuzela ovlasti kojima su nekada raspolagale države članice u području primjene te konvencije, zbog čega je učinak odredaba navedene konvencije takav da obvezuju Uniju (presuda 17. srpnja 2014., Qurbani, C-481/13, EU:C:2014:2101, t. 23. i navedena sudska praksa).
- 52 U ovom slučaju, kako je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 72. svojeg mišljenja, pravo Unije ne sadržava posebne odredbe koje se primjenjuju na legalizaciju punomoći za raspolaganje računom za plaćanje. Stoga Sud ne može biti nadležan za izravno tumačenje pravila o apostili koju je na takvu punomoć stavilo inozemno nadležno tijelo na temelju Haške konvencije. Međutim, ništa se ne protivi tomu da Sud prilikom tumačenja odredbi Direktive 2007/64 pojasni treba li platnu transakciju koju je izvršio pružatelj platnih usluga na temelju javnobilježničke punomoći s apostilom predviđenom Haškom konvencijom smatrati odobrenom.
- 53 U tom pogledu, kao što to proizlazi iz točke 44. ove presude, punomoć poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku samo je element skupa postupaka dogovorenih između korisnika platnih usluga i pružatelja tih usluga koje taj korisnik platnih usluga koristi da bi inicirao nalog za plaćanje. Međutim, iz objašnjenja koja je pružio sud koji je uputio zahtjev proizlazi da se on svojim drugim i trećim pitanjem pita pod kojim uvjetima zajedničko korištenje takve punomoći i naloga za plaćanje koje je izdao opunomoćenik može potvrditi „suglasnost” dotičnog vlasnika bankovnog računa.
- 54 Slijedom toga, doseg tih pitanja valja proširiti na tumačenje članka 54. stavaka 1. i 2. Direktive 2007/64, čije odredbe uređuju pitanje suglasnosti za platnu transakciju. Osim toga, budući da se u okviru trećeg pitanja sud koji je uputio zahtjev pita je li formalna pravilnost platnog instrumenta dovoljna za utvrđivanje platiteljeve suglasnosti za platnu transakciju, također je potrebno tumačenje članka 59. stavka 2. te direktive, u kojem je sadržano pravilo o standardu dokazivanja koji se zahtijeva za utvrđivanje takve suglasnosti. Naposljetku, budući da su, kao što je to navedeno u točkama 57. do 59. ove presude, odredbe navedene direktive na koje se odnose ta pitanja predmet potpunog usklađivanja na temelju njezina članka 86. stavka 1., valja smatrati da se postavljena pitanja odnose i na potonju odredbu.
- 55 Slijedom toga, valja smatrati da svojim drugim i trećim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti želi doznati treba li članak 54. stavke 1. i 2., članak 59. stavke 1. i 2. i članak 86. stavak 1. Direktive 2007/64 tumačiti na način da, kada je platna transakcija izvršena na temelju punomoći vlasnika bankovnog računa koja je formalizirana kao javnobilježnički dokument i ima apostilu, a vlasnik računa osporava valjanost te punomoći i, prema tome, to da je dao suglasnost za tu platnu transakciju, činjenica da se navedena punomoć čini pravilnom s formalnog stajališta dovoljna je za zaključak da je navedena platna transakcija odobrena.

- 56 Kao prvo, valja istaknuti da se čini da sud koji je uputio zahtjev smatra da će, ovisno o odgovorima Suda na postavljena pitanja, moći iz njih izvesti zaključke u svrhu ocjene odgovornosti pružatelja platnih usluga u pogledu primjene članka 75. stavka 2. ZZD-a kojim se uspostavlja opći sustav odgovornosti za izvršenje, koji se temelji na načelu dobre vjere dužnika, prema kojem je potonji oslobođen obveze ako je u dobroj vjeri ispunio svoju obvezu prema osobi koja je na temelju nespornih okolnosti ovlaštena primiti predmetnu činidbu.
- 57 Valja podsjetiti na to da je sustav odgovornosti pružatelja platnih usluga za neodobrene ili nepravilno izvršene transakcije, predviđen člankom 60. stavkom 1. Direktive 2007/64 kao i njezinim člancima 58. i 59., predmet potpunog usklađivanja na temelju članka 86. stavka 1. te direktive. Posljedica toga je da ni sustav paralelne odgovornosti na temelju istog događaja ni konkurentski sustav odgovornosti, koji korisniku platnih usluga omogućava da utvrdi tu odgovornost na temelju drugih događaja, nije u skladu s tom direktivom. Stoga se sustav odgovornosti pružatelja platnih usluga za neodobrene ili nepravilno izvršene transakcije uspostavljen Direktivom 2007/64 može natjecati sa sustavom alternativne odgovornosti predviđenim nacionalnim pravom koji se temelji na istim činjenicama i istoj osnovi, samo pod uvjetom da taj sustav alternativne odgovornosti ne dovodi u pitanje tako usklađen sustav i ne ugrožava ciljeve i koristan učinak te direktive (vidjeti, u tom smislu, presudu od 16. ožujka 2023., Beobank, C-351/21, EU:C:2023:215, t. 37. i 38.).
- 58 Stoga, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 99. svojeg mišljenja, država članica ne može ublažiti usklađeni sustav odgovornosti pružatelja platnih usluga za neodobrene ili nepravilno izvršene platne transakcije iz Direktive 2007/64 primjenom nacionalnih pravila kojima se predviđa smanjena odgovornost tih pružatelja.
- 59 Isti se zaključak nameće kad je riječ o odredbama o suglasnosti i povlačenju suglasnosti platitelja za platnu transakciju, predviđenima u članku 54. Direktive 2007/64. Naime, poput članka 58. do 60. te direktive, njezin članak 54. ne nalazi se među odredbama za koje članak 86. stavak 1. navedene direktive državama članicama daje manevarski prostor za njihovu provedbu (vidjeti, po analogiji, presudu od 2. rujna 2021., CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, t. 41.).
- 60 Kao drugo, valja podsjetiti na to da iz članka 59. stavka 1. Direktive 2007/64, naslovljenog „Postupak autentifikacije i izvršenja platnih transakcija”, proizlazi da, ako korisnik platnih usluga negira da je odobrio izvršenu platnu transakciju ili tvrdi da ta platna transakcija nije pravilno izvršena, na njegovu je pružatelju platnih usluga da dokaže da je ta platna transakcija autentična, točno zabilježena i proknjižena.
- 61 Osim toga, iz članka 59. stavka 2. Direktive 2007/64 proizlazi da, ako korisnik platnih usluga negira da je odobrio izvršenu platnu transakciju, korištenje platnog instrumenta, kako ga je registrirao pružatelj platnih usluga, kao takvo nije nužno dovoljno kako bi se dokazalo da je tu platnu transakciju odobrio platitelj.
- 62 Naposljetku, iz članka 54. stavaka 1. i 2. Direktive 2007/64 proizlazi da se u nedostatku suglasnosti platitelja za izvršenje platne transakcije, koja se mora dati u obliku dogovorenog između njega i njegova pružatelja platnih usluga, platna transakcija smatra neodobrenom.
- 63 Iz tih odredbi proizlazi da je na pružatelju platnih usluga da podnese dokaz da je korisnik platnih usluga odobrio platnu transakciju dajući svoju suglasnost za tu transakciju u obliku koji su dogovorile stranke.

- 64 To pripisivanje tereta dokazivanja pružatelju platnih usluga potkrijepljeno je obvezom provjere autentičnosti platne transakcije koju taj pružatelj ima. Naime, pojam „provjera autentičnosti” definiran je u članku 4. točki 19. Direktive 2007/64 na način da se odnosi na „postupak koji pružatelju platnih usluga omogućuje provjeru upotrebe određenog platnog instrumenta, uključujući i njegova osobna sigurnosna obilježja”.
- 65 Što se tiče pojma „korištenje određenog platnog instrumenta”, valja utvrditi da iz članka 55. stavka 1. Direktive 2007/64 proizlazi da se platni instrument može koristiti za davanje suglasnosti za izvršenje platne transakcije od strane korisnika platnih usluga.
- 66 U tim okolnostima, kao što to ističe Europska komisija, iz zajedničkog tumačenja svih tih odredbi proizlazi da je cilj obveze provjere autentičnosti platne transakcije koju ima pružatelj platnih usluga provjeriti korištenje platnog instrumenta kako bi se utvrdilo da je korisnik tih usluga dao svoju suglasnost za izvršenje te platne transakcije koja se stoga može smatrati odobrenom.
- 67 U ovom slučaju sud koji je uputio zahtjev pita se je li podnošenje preslike punomoći o kojoj je riječ u glavnom postupku, na koju je apostilu stavilo nadležno tijelo druge države članice Haške konvencije i koja se stoga smatra formalno pravilnom, samo po sebi dovoljno da bi se smatralo da je pružatelj platnih usluga dokazao, kako ne bi došlo do njegove odgovornosti, da je predmetna platna transakcija odobrena, odnosno da je korisnik tih platnih usluga dao svoju suglasnost za njezino izvršenje.
- 68 U tom pogledu valja primijetiti, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti naveo u točki 87. svojeg mišljenja, da se usklađeni sustav odgovornosti pružatelja platnih usluga za neodobrene ili nepravilno izvršene transakcije, predviđen člankom 60. stavkom 1. Direktive 2007/64 kao i člancima 58. i 59. te direktive, temelji na trima ključnim elementima koji su međusobno povezani, odnosno na obvezi obavješćivanja koju ima korisnik platnih usluga, dodjeli tereta dokazivanja pružatelju tih usluga i, naposljetku, u slučaju nepostojanja dokaza, na odgovornosti tog pružatelja ovisno o tome je li transakcija o kojoj je riječ neodobrena ili nepravilno izvršena.
- 69 Članak 59. Direktive 2007/64 unosi u taj usklađeni sustav odgovornosti za neodobrene ili nepravilno izvršene transakcije mehanizam tereta dokazivanja koji je povoljan za korisnika platnih usluga. U biti, na pružatelju platnih usluga je da dokaže da je platna transakcija autentična, točno zabilježena te proknjižena. U praksi sustav dokazivanja utvrđen tim člankom 59. dovodi do toga da, ako je obavijest iz članka 58. te direktive izvršena u roku koji je njime predviđen, taj pružatelj podliježe obvezi neposrednog povrata, u skladu s člankom 60. stavkom 1. navedene direktive (presuda od 2. rujna 2021., CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, t. 40.).
- 70 Kao što je to navedeno u točki 63. ove presude, iz članka 54. stavaka 1. i 2. i članka 59. stavka 1. Direktive 2007/64 proizlazi da je na navedenom pružatelju usluga da dokaže da je proveo stvarnu provjeru autentičnosti predmetne platne transakcije i da je korisnik platnih usluga pristao na tu platnu transakciju u obliku koji su dogovorile stranke. Stoga je, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 98. svojeg mišljenja, teret dokazivanja koji iz toga proizlazi za tog pružatelja usluga visok.
- 71 Osim toga, valja utvrditi, kao što je to učinio nezavisni odvjetnik u točki 63. svojeg mišljenja, da je punomoć jedan od pravnih akata kojima korisnik platnih usluga može izraziti svoju suglasnost za izvršenje platnih transakcija s njegova računa koje provodi njegov opunomoćenik u granicama dodijeljene punomoći. Stoga provjera formalne pravilnosti takve punomoći može, ovisno o

slučaju, biti dio postupka provjere autentičnosti platnog instrumenta čiji je ta punomoć dio i stoga je jedan od elemenata koji pružatelju usluga omogućuju dokazivanje da je korisnik stvarno pristao na platnu transakciju koju je on osporavao.

- 72 Točno je da, kao što su to pravilno istaknule bugarska vlada i Komisija, tom direktivom nisu usklađeni načini dokazivanja na temelju kojih se može utvrditi da je predmetnu platnu transakciju „odobrio” korisnik platnih usluga u smislu članka 54. i 59. Direktive 2007/64 i, konkretnije, postupak koji omogućuje provjeru autentičnosti punomoći te su stoga obuhvaćeni nacionalnim pravom.
- 73 Kao prvo, kao što je to navedeno u točki 61. ove presude, iz članka 59. stavka 2. Direktive 2007/64 proizlazi da, ako korisnik platnih usluga negira da je odobrio izvršenu platnu transakciju, kao što je slučaj u glavnom postupku, korištenje platnog instrumenta, kako ga je zabilježio pružatelj platnih usluga, kao takvo nije nužno dovoljno kako bi se dokazalo da je tu platnu transakciju odobrio platitelj.
- 74 Kao drugo, budući da Direktiva 2007/64 nastoji postići, kao što je to navedeno u točkama 57. do 59. ove presude, potpuno usklađivanje pitanja koja uređuje, valja smatrati da uvjet prema kojem suglasnost za izvršenje platne transakcije treba dati u obliku dogovorenog između korisnika platnih usluga i njegova pružatelja platnih usluga, predviđenom člankom 54. stavkom 2. te direktive, nužno predstavlja zahtjev koji države članice moraju provesti bez mogućnosti odstupanja od njega. Ni po čemu se u strukturi tog članka 54. ne može zaključiti da je zakonodavac Unije, time što je precizno predvidio taj zahtjev prema kojem se bez takve suglasnosti predmetna platna transakcija smatra neodobrenom, namjeravao samo to da se izdavanje odobrenja za plaćanje ograniči na provjeru formalne pravilnosti pravnih akata korištenih za davanje te suglasnosti.
- 75 Kao treće, na temelju članka 86. stavka 3. Direktive 2007/64, države članice osiguravaju da pružatelji platnih usluga ne odstupaju, na štetu korisnika platnih usluga, od odredbi nacionalnog prava kojima se provode odredbe te direktive ili koje su s njima usklađene.
- 76 Osim toga, važno je naglasiti da, u skladu s trećom rečenicom uvodne izjave 33. Direktive 2007/64, sve ugovorne odredbe i uvjete koji se odnose na isporuku i uporabu platnog instrumenta, kojima bi se posljedično smanjio teret dokazivanja nametnut izdavatelju, treba smatrati ništetnima.
- 77 S obzirom na prethodna razmatranja, pružatelj tih usluga ne može se s uspjehom pozvati na okolnost da je predmetne platne transakcije inicirao opunomoćenik s punomoći s apostilom nadležnog tijela strane države kako bi ublažio svoju obvezu dokazivanja da je platna transakcija bila odobrena.
- 78 Iz toga slijedi da, kada, kao u glavnom postupku, korisnik platne usluge osporava autentičnost punomoći na koju se protiv njega poziva i negira da je odobrio izvršene platne transakcije, puka provjera formalne pravilnosti punomoći nije dovoljna za dokazivanje da su te transakcije odobrene i, prema tome, za izuzimanje tog pružatelja platnih usluga od njegove povećane odgovornosti a da navedeni pružatelj platnih usluga pritom ne dokaže da je taj korisnik platnih usluga propisno pristao, u skladu s postupkom za davanje suglasnosti koji je s njim dogovoren, putem te punomoći na navedene transakcije.

- 79 To tumačenje potvrđeno je ciljevima koji se nastoje postići Direktivom 2007/64. Iz uvodnih izjava 1. i 4. te direktive osobito proizlazi da je zakonodavac Unije želio stvoriti jedinstveno tržište platnih usluga time što je zamijenio postojeće nacionalne sustave, čije je supostojanje dovodilo do zabune i manjka pravne sigurnosti, usklađenim pravnim okvirom kojim se definiraju prava i obveze korisnika i pružatelja platnih usluga (presuda od 2. rujna 2021., CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, t. 44.). Osim toga, to tumačenje odgovara ciljevima iz uvodnih izjava 21. i 22. navedene direktive, odnosno zaštiti korisnika platnih usluga, a osobito potrošača (vidjeti, po analogiji, presudu od 25. siječnja 2017., BAWAG, /15, EU:C:2017:38, t. 45.).
- 80 Naime, zahtjev provjere autentičnosti platnih instrumenata, kojim se uzima u obzir postupak dogovoren između korisnika platnih usluga i njegova pružatelja platnih usluga za davanje suglasnosti tog korisnika i zbog čega se ne može ograničiti na ispitivanje čisto formalne pravilnosti pravnih akata korištenih za davanje te suglasnosti, nužan je kako bi se osiguralo neometano funkcioniranje jedinstvenog tržišta platnih usluga jer se njime osigurava primjerena razina pravne sigurnosti i zaštite korisnika platnih usluga.
- 81 U tim je okolnostima na sudu koji je uputio zahtjev da ispita je li predmetni pružatelj platnih usluga dokazao, s obzirom na teret dokazivanja koji je na potonjem na temelju članka 59. stavka 1. Direktive 2007/64, da je korisnik platnih usluga dao, u obliku dogovorenom s njim, svoju suglasnost za izvršenje platnih transakcija o kojima je riječ u glavnom postupku.
- 82 U tom pogledu, podložno provjerama koje mora izvršiti sud koji je uputio zahtjev, čini se da se odredbama V.22 i V.25 okvirnog ugovora sklopljenog između predmetnog korisnika platnih usluga i njegova pružatelja platnih usluga zahtijeva da, kada se raspolaganje izvrši posredstvom opunomoćenika, potonji podnosi izvornik punomoći koja mu je izdana i da ona bude potpisana jer je taj pružatelj platnih usluga dužan formalno provjeriti punomoći koje su mu dostavljene kao i potpise na njima.
- 83 U ovom slučaju čini se da punomoć o kojoj je riječ u glavnom postupku ne ispunjava te ugovorne zahtjeve jer se čini da iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da je ona samo preslika i da ne sadržava potpis opunomoćitelja, odnosno korisnika platnih usluga o kojima je riječ, što je ipak na sudu koji je uputio zahtjev da utvrdi.
- 84 Osim toga, i u svakom slučaju, kao što to proizlazi iz točke 78. ove presude, podnošenje posebne punomoći vlasnika računa za plaćanje u korist opunomoćenika kojom ga ovlašćuje da obavlja transakcije na bankovnom računu, čija je uporaba dogovorena u okvirnom ugovoru, ne oslobađa pružatelja platnih usluga njegove obveze provjere upotrebe platnog instrumenta i provjere autentičnosti platne transakcije u skladu s postupkom za davanje suglasnosti dogovorenim između dotičnog platitelja i tog pružatelja platnih usluga. Stoga, i kao što je to navedeno u točki 46. ove presude, ugovorna odredba koja dopušta korištenje punomoći u okviru skupa postupaka koji čine personalizirani platni instrument ne može umanjiti visoku razinu nadzora odobrenja platne transakcije koju ima pružatelj platnih usluga.
- 85 Naposljetku, valja podsjetiti na to da, u skladu s člankom 61. stavkom 2. te direktive, platitelj snosi sve troškove povezane s neodobrenim platnim transakcijama koji su nastali ako je djelovao s namjerom prijevare ili ako namjerno ili zbog „krajnje nepažnje” nije ispunio jednu ili više svojih obveza u skladu s člankom 56. te direktive.

- 86 Iz te odredbe proizlazi da se pružatelj platnih usluga može osloboditi odgovornosti u slučaju neodobrene platne transakcije ako dokaže da je platitelj djelovao s namjerom prijevare ili da nije, namjerno ili zbog krajnje nepažnje, ispunio jednu ili više obveza koje ima na temelju članka 56. navedene direktive.
- 87 S obzirom na sve prethodno navedeno, na drugo i treće pitanje valja odgovoriti tako da članak 54. stavke 1. i 2., članak 59. stavke 1. i 2. i članak 86. stavak 1. Direktive 2007/64 treba tumačiti na način da, kada je platna transakcija izvršena na temelju punomoći vlasnika bankovnog računa koja je formalizirana kao javnobilježnički dokument i ima apostilu, a vlasnik računa osporava valjanost te punomoći i, prema tome, to da je dao suglasnost za tu platnu transakciju, činjenica da je ta punomoć pravilna s formalnog stajališta nije dovoljna za zaključak da je ta platna transakcija odobrena jer pružatelj platnih usluga mora dokazati da je korisnik platnih usluga, u skladu s postupkom za davanje suglasnosti koji je dogovorio s njim, putem navedene punomoći uredno dao svoju suglasnost za predmetnu platnu transakciju.

Troškovi

- 88 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (peto vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 4. točku 23. Direktive 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o uslugama platnog prometa na unutarnjem tržištu i o izmjeni direktiva 97/7/EZ, 2002/65/EZ, 2005/60/EZ i 2006/48/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 97/5/EZ**

treba tumačiti na način da:

- **punomoć kojom vlasnik bankovnog računa ovlašćuje opunomoćenika da na temelju naloga za plaćanje raspoláže njegovom imovinom na tom računu sama po sebi ne predstavlja „platni instrument” u smislu te odredbe. Međutim, „platnim instrumentom” može se smatrati skup postupaka dogovorenih između vlasnika tog računa i pružatelja platnih usluga koji opunomoćeniku imenovanom u takvoj punomoći omogućuje iniciranje naloga za plaćanje s navedenog računa.**

Članak 54. stavke 1. i 2., članak 59. stavke 1. i 2. te članak 86. stavak 1. Direktive 2007/64

treba tumačiti na način da:

- **kada je platna transakcija izvršena na temelju punomoći vlasnika bankovnog računa koja je formalizirana kao javnobilježnički dokument i ima apostilu, a vlasnik računa osporava valjanost te punomoći i, prema tome, to da je dao suglasnost za tu platnu transakciju, činjenica da je ta punomoć pravilna s formalnog stajališta nije dovoljna za zaključak da je ta platna transakcija odobrena jer pružatelj platnih usluga mora dokazati da je korisnik platnih usluga, u skladu s postupkom za davanje suglasnosti koji je dogovorio s njim, putem navedene punomoći uredno dao svoju suglasnost za predmetnu platnu transakciju.**

Potpisi